

Алматы қаласының ішкі саясат басқармасы
әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ды. журналистика факультеті
«Парасатты еңбек етуші әйелдер одағы» ҚБ

Қоғамдық ұйымдардың қызметін
жариялаудағы БАҚ-тың рөлі

Алматы
2011

Подписано в печать 18.01.2010 г. Тираж 1000 экз.
Формат изд. 60x84/16. Объем 7,25 усл. печ. л.
Отпечатано в типографии "ИП Волкова А.В."
Райымбека 212/1, оф. 319. Тел.: 330-03-12, 330-03-13

Оны әлеуметтік тапсырыс дейді. Сол әлеуметтік тапсырысты алу үшін үкіметтік емес ұйымдар бәйгеге түсіп, құжаттарын тапсырып грант ұтып алып жатады.

Бүгінгі біздің өткізіліп жатқан жиналысымызда, грант бойынша мемлекеттен бөлінген қаражат. Мемлекет бөліп жатқан ақша. Ал ол кімнің ақшасы? деген заңды сұрақ туындайды. Үкіметтің ақшасы яғни халықтың ақшасы. Сондықтан, грант аясында өткізіліп жатқан іс-шаралар сол қаражаттың құнын өтей ме? Грант бойынша өткізілген іс-шараға да біздер жауап беруіміз керек. Өткізіліп жатқан іс-шараның сапасына да біздер жауаптымыз. Журналисттер үкімет тарапынан ҰЕҰ қанша қаражат бөлініп жатқаны туралы хабарсыз. Өйткені біздің қоғамда ашықтық, жариялылық жоқ. Журналист билік пен халық арасындағы байланыстырушы функциясын атқаратынын ескерсек, жариялылықтың болмауы қазіргі таңда азаматтық қоғамның әліде мешеулеп дамып келе жатқандығын көрсетеді. Азаматтық негізі мықты қоғамда, сұрауда бар, жариялылық та бар.

Менің негізгі мамандығым дәрігер. Осыдан үш жыл бұрын азаматтық концепция бойынша, үкіметтік емес ұйым болып саналатын, «Аман-саулық» қоғамдық қорын аштым. 2006 жылы Елбасымыз Н.Ә. Назарбаев өзінің жыл сайынғы халыққа жолдауында ел алдында, үкімет алдында үлкен бір мақсат қойды. Яғни дамыған 50 мемлекеттің қатарына кіру. Сапалы өмір дамыған мемлекеттерде адам өмірінің ұзақ жасауы, экология, жұмыспен қамтамасыз ету, білім беру сынды көрсеткіштермен өлшенеді екен. Біздің еліміз осы көрсеткіштер бойынша, 182 мемлекеттің ішінде былтыр 82 орныда болсақ, биылғы жылы 5 орындай төмен түсіп қалдық. Сапалы өмірді әлеуметтік стандарт бойынша өлшейміз. Осы «Аман-саулық» қорын бір топ әлеуметтік салада, медицина саласында қызмет істеген бір топ мамандар бірлесіп аштық.

Мемлекет тарапынан бөлінетін көмек қолжетерлік болуы керек. Барлық адамның құқығы бірдей. Аталмыш қор осы салада жұмыс істеп келе жатыр. Мемлекет тарапынан қаржы бөлініп, бағдарламалар қабылданып жатыр. Бірақ халықтың наразылығы да толастамай отыр. Бағдарламалар өте жақсы, жоғары деңгейде жазылған. Ал халық мүддесінен неге шыға алмай отыр. Мемлекеттік бағдарламаларды өңдеген министрлік болсын, мемлекеттік аппараттар болсын халықтың әлеуметтік жағдайы қандай? Қандай көмек қажет? Жұмыс істеу механизмі қандай? Халық тарапынан сұраныс болу керек. Сол сұранысқа орайластырып бағдарламалар қабылдану қажет. Бұл жерде журналисттердің атқаратын қызметі өте үлкен.

Мысалы, бағдарламаларды БАҚ арқылы халыққа жариялап, пікірін білетін болса, онда мүлдем басқаша болар еді. Міне бүгінгі таңдағы журналисттердің атқаратын функциясы осы.

*Сұлтанбаева Г.С.,
әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
филология ғылымдарының кандидаты, доцент,*

БАҚ – мемлекеттік және азаматтық сектор үндесетін алаң ретінде

Азаматтық сектордың дамуы бұқаралық ақпараттық-коммуникативтік процестердің белсенді дамуымен тікелей байланысты. Ақпараттық қарым-қатынастарды ұйымдастыруда алдымен қоғамдық пікірмен байланыс орнататын арнайы дайындалған саяси агенттер әрекет етеді. Бұл қызметтің қатарында мемлекеттің арнайы ресми институттары (олардың көсемдері мен жетекшілері, сондай-ақ қоғаммен байланыс жөніндегі ақпараттық бөлімдер) жатады.

ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың жыл сайынғы Қазақстан халқына жолдайтын Жолдаулары, Үндеулері мен ресми хабарламаларын, сондай-ақ ҚР Парламенті мен Үкіметінің баспасөз-қызметтерінің бұқараға арнап дайындайтын БАҚ-қа ұсынатын ресми мәлімдемелерін атауға болады [1].

Мұндай құрылымдарға Қазақстандағы 1993 жылы 13 маусымда ҚР Президентінің ресми жарлығымен құрылған Қазақстанның стратегиялық зерттеулер институты мен Жаңа саясат халықаралық институтын, ҚР Парламенті, ҚР Үкіметі және министрліктер мен өкімдіктердегі бұқарамен байланыс бөлімдерін атауға болады.

ҚСЗИ негізгі мақсаты ҚР Президентінің қызметін ғылыми талдаулармен қамтамасыз ету. Институт қазіргі күнде еліміздің ішкі және сыртқы саясатының стратегиялық проблемаларын зерттейтін бірден бір ғылыми орталық болып отыр. Институт мамандары мемлекеттік саяси ақпараттарды дер кезінде бұқара жеткізу мен оларға сараптамалық түсініктемелер беру, сондай-ақ экономика, қауіпсіздік, қоғам, тарих, мәдениет салаларындағы сараптамалық көзқарастар мен пікірлер әзірлеу және бұқаралық ақпарат құралдарына тарату. Институтта саясаттанушы, тарихшы, экономист, социолог сияқты кәсіби мамандардан құралған ғалымдар тобы жұмыс істей отырып, мемлекеттің саяси бағыттары мен ұстанымдарын талдау мен

УДК 061:378 (075.8)
ББК 66.79я73
Қ 54

Оқу-әдістемелік құрал әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың журналистика факультетінің Ғылыми Кеңесімен ұсынылады

Қоғамдық ұйымдардың қызметін жариялаудағы БАҚ-тың ролі:
Оқу-әдістемелік құрал / Ахметова Л.С. және басқалар: Ауд.: Сыдықова Д.О - Алматы. 2011.-116 б.

ISBN 9965-23-311-X

Рецензенттер:

Филология ғылымдарының докторы, доцент - Камзин К.
Философия ғылымдарының докторы, профессор – Қалмырзаев Ә.

Алматы қаласындағы үкіметтік емес ұйымдардың жұмыс тәжірибесі, мемлекеттік құрылымдармен және БАҚ-пен әріптестік қарым-қатынасы, әлеуметтік жауапкершілігі, ҮЕҰ қызметінің бұқаралық ақпарат құралдарында жариялануы туралы семинарда баяндалған баяндамалар жинағы. Жинақ журналистерге, журналистика факультеті мен кафедраларының студенттеріне арналған.

УДК 061
ББК 66.73

ISBN 9965-23-311-X

© Ахметова Л.С., 2011

Журналистер мен азаматтық қоғам жетекшілері қатысқан семинар баяндамалары, олардың әріптестік қарым-қатынасы мен әлеуметтік жауапкершілігі Алматы қаласының ішкі саясат басқармасының әлеуметтік маңызы зор лоттарының бірі.

Тақырып өзекті ғана емес, сонымен қатар идеологиялық жұмыс жоспарының бірі болып табылады. Қазақстан егемендік алған он тоғыз жылда азаматтық қоғамға ғана емес, бұқаралық ақпарат құралдарына деген қарым-қатынаста өзгерді. Масс-медиа қоғам мен үкіметтің идеясы болса, нақ осы үшінші сектор мемлекеттік деңгейдегі мәселелерді көтеріп, демократиялық дамудың даңғыл жолына түсуіне бірден-бір себепкер. Сондықтан да, бүгінгі таңда қоғам алдына қойылған заман мүддесінен шығу үшін қоғамдық ұйымдар мен мемлекеттік құрылымдар, бұқаралық ақпарат құралдары тығыз қарым-қатынаста жұмыс істеуі керек. Бұқаралық ақпарат құралдары секілді үшінші секторға да тығыз әріптестік қарым-қатынаста болып, бірлесіп жұмыс істеп, тәжірибе алмасып отыруы қажет. Аталмыш семинарда үкіметтік емес ұйым жетекшілері азаматтық қоғам алдындағы кедергілерді, бірлесіп шешу жолдарын талқылады.

Ең басты міндет мемлекеттегі әлеуметтік мәселелерді бірлесіп шешу!